



Vetlanda
här växer människor och företag

MÅL OCH BUDGET 2026–2028

INVESTERINGSPLAN 2026–2030

2026

Version till kommunfullmäktige 2025-06-18

Kommunstyrelsen

Majoritetsförslag till mål och budget 2026–2028 och investeringsplan 2026–2030

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar mål och budget 2026, plan 2027–2028 samt investeringsplan 2026–2030 enligt majoritetsförslaget.

1. Kommunfullmäktiges verksamhetsmål fastställs enligt förslag, där målet "30 000 invånare år 2035" revideras till "Vetlandas befolkning ska årligen öka".
2. Kommunfullmäktiges finansiella mål fastställs enligt förslag.
3. De ekonomiska ramarna är styrande och budgetdisciplin gäller i alla lägen.
4. Skattesatsen för 2026 fastställs till 22,01 kronor.
5. Nämndernas driftramar 2026 enligt förslag, externa nettokostnader 2 010 750 tkr.
6. Nämndernas driftramar justeras efter att slutlig löneöversyn för 2025 respektive 2026 är klara.
7. Låneram för nyupplåning 2026 fastställs till 50 miljoner kronor. Befintliga lån får omsättas enligt delegationsordning.
8. Investeringsplan 2026–2030 enligt sammanställning. För 2026 uppgår investeringsbudgeten enligt förslag till 142 765 tkr.
9. Uppdra åt nämnderna, att senast till fullmäktiges novembersammanträde, anmäla eventuella avgifts- och taxeförändringar.
10. Anslag till Höglandets räddningstjänstförbund fastställs för 2026 till 43 428 tkr.
Anslaget kan komma att justeras efter Nässjö kommuns motsvarande budgetbeslut.
11. Anslag till Höglandsförbundet fastställs för 2026 till 5 852 tkr.
Anslaget kan komma att justeras efter budgetsamråd.
12. Kommunrevisionens driftram för 2026 fastställs till 1 708 tkr (beredd av fullmäktiges presidie).
13. Utvecklingsreserv till kommunstyrelsen fastställs till 12 600 tkr för 2026.
14. Bibehålla borgensavgift för koncernens bolag på 0,4 procent för 2026.
15. Bibehålla inriktningen att Njudung Energi Vetlanda AB fortsatt ska arbeta med bredbandsutbyggnad i icke-kommersiella områden i nivån 2 miljoner kronor per år.
16. Nämndernas detaljbudget 2026 delges kommunfullmäktige i december 2025.

Ärenden hänvisade till budgetberedningen

17. **Föreningsbidrag pensionärsföreningar** (2024-01-15 §6, KLF2023/383):

Kommunstyrelsen föreslår att införa bidrag till pensionärsföreningar i Vetlanda kommun från och med 2026. Bidraget hanteras av kommunstyrelse i detaljbudgeten. I majoritetens budgetförslag inkluderar 50 000 kronor per år att fördela mellan pensionärsföreningarna.

18. **Landsbygdsinvesteringar 2026** (2024-12-04 §154, KLF 2023/365):

Kommunstyrelsen avslår att kvarvarande medel om 118 250 kronor från 2025 läggs till 2026 års budget för landsbygdsinvesteringar.

19. **Motion om skötbord** (2024-12-18 §180, KLF 2023/403):

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att finansiering av investering och löpande drift av skötbord hanteras av tekniska nämnden inom ramen för deras prioritering i detaljbudgeten.

20. **Digital fixare** (2025-02-05 §5, KLF2024/346):

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att finansiering av digital fixare hanteras av vård- och omsorgsnämnden inom ramen för deras prioriteringar i detaljbudgeten.

21. **Förlängning av SiKT** (2025-02-05 §2, KLF 2023/300):

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att återkomma med beslutsunderlag.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutsorgan och har tre uppdrag som kan sammanfattas med nyckelorden: demokrati, välfärd och tillväxt.

Demokrati

Kommunfullmäktiges första uppdrag är att främja demokratin. Detta innebär att medborgare ska kunna utöva inflytande och att politiken kan samlas kring beslut i viktiga vägvalsfrågor. Demokrati handlar både om medinflytande och att få saker gjorda.

Välfärd

Det andra uppdraget är kommunens del av det offentliga och lagstadgade välfärdsuppdraget. Det innebär att tillhandahålla en god service av hög kvalitet inom skola, socialtjänst och vård och omsorg, men också inom frivilliga områden som kultur och fritid. Trygghet har blivit en allt viktigare faktor.

Tillväxt

Det tredje uppdraget är kommunens långsiktiga arbete för att skapa goda förutsättningar för en positiv utveckling av platsen Vetlanda. Detta innebär samverkan eller stöd från andra aktörer som har strategiska resurser eller intressen som sammanfaller med kommunens. Tillväxt handlar inte bara om kvantitet och ekonomi, utan också om personlig utveckling och en meningsfull fritid. Kommunen behöver skapa förutsättningar för ett brett utbud inom kultur, idrott, handel och besöksnäring.

Nya jobb likställs ibland med tillväxt. Fler arbetstillfällen leder inte alltid till fler invånare, eftersom många pendlar till arbetet. Vetlanda måste därför upplevas som en attraktiv plats att bo på. Ökat flyktigmottagande har också bidragit till tillväxten, vilket ställer krav på ett väl fungerande och inkluderande samhälle. Arbete, gemenskap och sysselsättning är viktiga hörnstenar.

Samspel mellan demokrati, välfärd och tillväxt

Tillväxtperspektivet syftar till att skapa långsiktiga positiva samhällseffekter som resulterar i en balanserad och stabil tillväxt av invånare, arbetstillfällen och skatteunderlag. Dialog med medborgare och näringslivets representanter ger förutsättningar för bredare beslutsunderlag och ökad acceptans för besluten.

Kommuninvånare som är nöjda, trivs och talar väl om sin hemort är viktiga ambassadörer och den bästa marknadsföringen Vetlanda kan få.

Carina Bardh
Kommunfullmäktiges
ordförande

Robin Wallén Nilsson
Kommunstyrelsens
ordförande

Vetlanda kommuns styrmodell

För att styra Vetlanda kommuns verksamheter och genomföra önskad politik beslutar kommunfullmäktige om politiska prioriteringar som ska få genomslag i organisationen. Nämnderna och bolagen ansvarar för att driva en ändamålsenlig verksamhet inom sina uppdrag utifrån lagstiftning, riktningar och mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, medborgarnas behov, styrdokument och ekonomiska förutsättningar.

Vetlanda kommuns styrmodell består av:

- Vision – en gemensam och långsiktig målbild för framtiden
- Kommunfullmäktiges riktningar, mål och rambudget
- Nämndernas reglemente, mål och detaljbudget
- Bolagens bolagsordningar, ägardirektiv och affärsplaner
- Styrdokument som förtydligar politiska viljeinriktningar, ambitioner eller förhållningssätt inom olika områden i riktning mot visionen

Vision

Kommunfullmäktige har fastställt en gemensam och långsiktig vision för Vetlanda:

Vetlanda 2050 - här växer människor och företag

Vi växer tillsammans i en kommun som är attraktiv, hållbar och nytänkande. Till ett lättbott och vänligt Vetlanda söker sig företag och människor som utvecklas, trivs och stannar. Vi är ett Vetlanda där alla får vara med och där nya idéer utvecklas tillsammans med medborgare, näringsliv och föreningar.

Riktningar

Kommunfullmäktige har beslutat om tre riktningar som visar vad organisationen ska fokusera på för att Vetlanda ska utvecklas i riktning mot visionen. Riktningarna tar sikte på år 2035:

- Den attraktiva kommunen
- Den hållbart växande kommunen
- Den nytänkande kommunen

Den attraktiva kommunen

Vi skapar en attraktiv kommun och plats dit människor och företag söker sig, utvecklas, trivs och stannar. Vetlanda upplevs som lättbott och vänligt. Vetlanda är attraktivt med:

- En kommunal service som ser och möter behov och skapar möjligheter
- Möjligheter till högre utbildning, livslångt lärande och en skola av god kvalitet
- Boendeformer och miljöer för olika önskemål och behov
- Ett välmående och växande näringsliv
- Ett aktivt föreningsliv med stort ideellt engagemang
- En levande landsbygd och stadsmiljö
- Valfungerande kommunikationer och infrastruktur
- Nöjda och vänliga invånare och medarbetare
- Ett rikt kulturliv och aktiv besöksnäring
- Vetlanda kommun är en attraktiv arbetsgivare

Den hållbart växande kommunen

Vi skapar en hållbar kommun och plats som är hållbar över tid, som ger trygghet och framtidstro. Vetlanda är hållbart växande med:

- Ett ekonomiskt hållbart växande näringsliv och en långsiktigt god kommunal ekonomi i balans.
- Ett socialt hållbart Vetlanda som är tryggt och där olikheter välkomnas och medborgare inkluderas. Ett samhälle som präglas av god tillgänglighet och där jämlikhet, hälsa och god arbetsmiljö är i fokus
- Ett ekologiskt hållbart Vetlanda där klimatavtryck är i fokus, energiförbrukning och utsläpp minskar och där den biologiska mångfalden bevaras och det finns tillgång till upplevelserik natur. Vetlanda kommuns verksamheter är klimatsäkrade.

Den nytänkande kommunen

Vi skapar ett Vetlanda som är nytänkande. Vetlanda är nytänkande med:

- Ett företagsklimat som främjar innovation och utveckling samt goda möjligheter för kommunens ungdomar att få pröva på eget entreprenörskap.
- En höjd utbildningsnivå och ett livslångt lärande
- Utveckling av idéer i samverkan mellan invånare, näringsliv, föreningar och Vetlanda kommun
- Verksamheter inom Vetlanda kommun som premierar nytänkande som bidrar till ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Organisationskulturen kännetecknas av öppenhet för det nya, mod att testa nytt, ständiga förbättringar och verksamhetsutveckling med digitalisering som möjliggörare.

Kommunfullmäktiges mål

Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige beslutar i mål och budget om övergripande verksamhetsmål. Nämnderna beslutar om nämndmål i linje med kommunfullmäktiges verksamhetsmål, som delges kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen gör en samlad bedömning av måluppfyllelsen vid delårsboks slut och årsredovisning, baserat på uppföljning av indikatorer och nämndernas bedömning av måluppfyllelse.

Verksamhetsmål	Beskrivning
Vetlandas befolkning ska årligen öka	Vetlanda kommun ska skapa attraktiva boenden med en utbyggd infrastruktur i hela kommunen.
Service i toppklass	I Vetlanda kommun ska alla verksamheter sträva efter att leverera tjänster och service på allra högsta nivå.
Hållbarhet i alla led	I Vetlanda kommun arbetar vi medvetet med hållbarhet.
Nytänkande och livslångt lärande	Vetlanda kommun ska vi kunna ge goda förutsättningar för ett livslångt lärande och ha en kultur som präglas av nytänkande.

- Majoritetens förslag är att revidera kommunfullmäktiges mål "30 000 invånare år 2035" till "Vetlandas befolkning ska årligen öka".

Vetlandas styrmodell bygger på att kommunfullmäktiges verksamhetsmål endast bör revideras inför en ny mandatperiod för att skapa goda förutsättningar och säkerställa en effektiv styrning i organisationen. Nuvarande mål om 30 000 invånare år 2035 är dock inte realistiskt att uppnå. Med förändrade befolkningsprognoser är det viktigt att fokusera på en årlig befolkningsökning, vilket är utmanande då Vetlandas befolkningsprognos visar på en minskande trend. Genom att prioritera årlig ökning kan vi bättre anpassa våra strategier för att möta de demografiska förändringarna.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige beslutar i mål och budget om finansiella mål. De finansiella målen i kombination syftar till att trygga en god ekonomisk hushållning på kort och lång sikt.

Finansiella mål	Beskrivning
Resultatmål: Resultatet ska lägst uppgå till 2 procent av skatter och bidrag sett till genomsnittet över 6 år: två historiska år, innevarande år samt tre budgetår.	Överskottet i relation till skatteintäkter, utjämning och statsbidrag. Överskott från verksamheten behövs för att finansiera investeringarna.
Kapacitetsmål: Soliditeten ska årligen stärkas. Soliditet mätt som eget kapital av totalt kapital exklusive pensionsskuld redovisad som ansvarsförbindelse.	Kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel och hur stor del som är lånefinansierade. Det egna kapitalet sätts i relation till totalt kapital).
Investeringsmål: Investeringar ska vara självfinansierade sett över 6 år: två historiska år, innevarande år samt tre budgetår.	Visar hur anläggningstillgångar som anskaffas under åren finansieras. Självfinansieringsgraden mäts genom att summan av årets resultat och avskrivningar sätts i relation till årets investeringar. Om självfinansieringsgraden är under 100 procent, betyder det att kommunen måste finansiera en del av investeringarna genom att använda tidigare intjänade likvida medel eller öka skulderna.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning handlar om att styra verksamheten både på kort och lång sikt. Ekonomisk hållbarhet över tid innebär att varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som den konsumerar. För att nå en god ekonomisk hushållning har Vetlanda kommun:

- Riktningar, kommunfullmäktiges verksamhetsmål och nämndernas mål
- Kommunfullmäktiges finansiella mål och förutsättningar för verksamheten
- Ägardirektiv för bolagen

Riktningar, mål och förutsättningar ska bidra till att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de används på ett effektivt sätt. Målen för kommunfullmäktige och nämnder är satta för att utmana verksamheten inom områden där vi vill bli bättre, inte för att definiera en lägsta nivå för god ekonomisk hushållning. Det betyder att målen inte behöver vara helt uppfyllda för att kommunen ska anses ha använt resurserna effektivt. Bedömning av god ekonomisk hushållning görs genom att följa upp kommunfullmäktiges verksamhetsmål och finansiella mål, nämndernas mål och balanskravet.

Resursfördelningsmodell

Kommunens ekonomiska resursfördelning baseras på prognoser för skatteintäkter, löneutveckling, inflation och befolkningsutveckling. Föregående års budget med justeringar för tidigare satsningar som inte är permanenta används som grund för nästa års budget. Nämnderna kompenseras för löneöversyn. Kostnadsuppräknings för köp av varor och tjänster ges utifrån ett procentuellt påslag och bedöms utifrån det ekonomiska utrymmet. Samma procentuella påslag används även för att räkna upp nämndernas externa intäkter.

Kommunen arbetar med rullande femårsplaner för investeringar. Investeringsutrymmet baseras på ett årligt förväntat positivt kassaflöde. Uppfylls detta minimeras kommunens upplåningsbehov, vilket är viktigt för att kunna behålla en långsiktigt god ekonomisk hushållning och en starkt soliditet.

I juni fastställer kommunfullmäktige rambudgeten för kommunen och nämndernas ekonomiska tilldelning samt investeringsplan. Därefter beslutar nämnderna hur den interna fördelningen av resurser ska ske i höstens detaljbudgetprocess. Nämnderna använder olika ersättnings- och fördelningsmodeller för att fördela sitt ekonomiska utrymme.

Budgetförutsättningar 2026–2028

Samhällsekonomiskt perspektiv

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige förväntas under åren 2025–2028 präglas av en stabil men långsam tillväxt enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR). Efter en period av återhämtning från tidigare ekonomiska nedgångar, visar prognoserna på en ökning av BNP, men i en långsammare takt än tidigare år. Den lågkonjunktur som Sverige befinner sig i kommer bestå ytterligare en tid. De ekonomiska utsikterna färgas av osäkerhet och turbulens i omvärlden, där bland annat förändringar i internationella räntor och inflation kan påverka Sveriges ekonomiska stabilitet. Bedömningen är att Riksbanken kommer att sänka styrräntan ytterligare i år för att mildra lågkonjunkturen.

Skatteunderlaget förväntas öka 2026–2028. Samtidigt finns det utmaningar med ökade kostnader för välfärdstjänster och en åldrande befolkning. Klimatförändringar, övergången till en mer hållbar ekonomi och försvarsutgifter är faktorer som påverkar både nationellt och internationellt.

Sveriges arbetsmarknad är fortsatt svag och arbetslösheten bedöms stiga till 8,6 procent 2025 innan den vänder ner under 2026. Trots detta kvarstår utmaningar med att skapa nya arbetstillfällen och att integrera fler människor i arbetslivet.

Inflationen bedöms vara något över inflationsmålet på 2 procent i år. Men den svaga konjunkturen ger inget pristryck uppåt och SKR bedömer att KPIF-inflationen (KPI-inflation med fast ränta) minskar till 1,8 procent nästa år.

Befolkningsutvecklingen i Sverige visar på en fortsatt ökning, men med en större andel äldre i befolkningen. Detta ställer krav på kommunerna att anpassa sina tjänster och resurser för att möta behoven hos en åldrande befolkning. Samtidigt förväntas urbaniseringen fortsätta, vilket innebär att storstadsregionerna växer medan vissa landsbygdsområden kan få en minskning i befolkning.

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028
BNP	1,0	1,8	2,4	2,5	2,0
Arbetade timmar, procentuell förändring	-0,3	0,3	0,9	1,1	1,0
Arbetslöshet, procent	8,4	8,6	8,3	7,8	7,6
Inflation KPIF, procent	1,9	2,6	1,8	1,9	2,0
Styrränta vid årets slut, procent	2,75	1,75	1,75	2,00	2,15

Källa: SKR Cirkulär 25:21, 29 april 2025

Förutsättningar för Vetlanda kommun

Befolkningsutveckling och befolkningsförändringar

Vid årsskiftet 2024/2025 hade Vetlanda kommun 27 528 invånare folkbokförda, vilket är en ökning med 0,1 procent med året innan. Detta är lägre än Sveriges genomsnittliga ökning på 0,3 procent. Under de kommande 10 åren förväntas antal barn och unga i Vetlanda minska, medan antalet personer över 80 år kommer vara 550 fler 2034 än idag. Denna utveckling påverkar Vetlandas erbjudande av välfärdstjänster och den ekonomisk hållbarheten. För att möta dessa utmaningar arbetar Vetlanda

kommun med att utveckla och anpassa verksamheten, öka Vetlandas attraktivitet och skapa goda förutsättningar för näringslivet och föreningar. Det är avgörande att kunna ta tillvara och utveckla personalen, hitta nya arbetssätt samt fatta långsiktiga beslut för att lyckas med omställningen.

Enligt Vetlandas befolkningsprognos från april 2025 förväntas folkmängden minska med 60 personer fram till 2028 jämfört med 2024. Prognosen visar att det kommer födas färre barn, vilket började märkas 2022. Detta påverkar förskolan som får mindre årskullar jämfört med tidigare års stora kullar. Eftersom Vetlanda har ökande antal äldre kommer antalet avlidna per år överstiga antal födda barn. Därför är det viktigt att fler flyttar till Vetlanda än flyttar ifrån, vilket också är ett antagande i prognosen. Positivt är att invånare i förvärvsarbetande ålder är i princip oförändrad under 2025-2028.

Befolkningsförändringar 2028 jämfört med 2024:

- Antalet barn i åldern 0–5 år minskar med 195 personer
- Antalet barn och ungdomar i grundskoleålder 6–15 år minskar med 131 personer
- Invånarantalet i förvärvsarbetande åldrar, 19–64 år minskar med 12 personer
- Antalet invånare i ålder 65–79 år minskar med 102 personer
- Antalet invånare 80 år och äldre ökar med 302 personer

Befolkningsprognos (april 2025) Vetlanda kommun 2024–2028 samt 2034

Åldersintervall	Utfall 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2034
0–5 år	1692	1649	1562	1498	1497	1525
6 år	330	303	344	318	258	258
7–15 år	3111	3108	3069	3053	3052	2675
16–18 år	1011	1049	1095	1102	1087	1039
19–64 år	14 507	14 485	14 452	14 497	14 495	14 333
65–79 år	4743	4726	4701	4680	4641	4862
80 år och äldre	2134	2195	2281	2338	2436	2702
Totalt	27 528	27 515	27 504	27 487	27 466	27 394

Vetlanda kommun använder samma åldersintervall som Statistiska centralbyrån (SCB) och Region Jönköpings län. Personer mellan 19-64 år anses i prognosen vara förvärvsarbetande, även om många som är 65 år och äldre fortfarande arbetar.

Ekonomisk helårsprognos för 2025

Den senaste ekonomiska helårsprognosen per april 2025 för Vetlanda kommun visar ett resultat på 66,2 mnkr, vilket är 27,5 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 38,8 mnkr för 2025.

Nämnderna totalt och finansförvaltningen förväntar sig positiva budgetavvikelser. Helårsprognosen för investeringar uppgår till 213,9 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på 60 mnkr.

Skatteintäkter

Kommunalskatten i Vetlanda är 22,01 kronor. Kommunen budgeterar en oförändrad skattesats i budget 2026 och för planperioden 2027–2028.

Budgeten baseras på SKR:s skatteunderlagsprognos från april 2025 om förväntade skatteintäkter, generella statsbidrag, kommunalekonomisk utjämning och kommunala fastighetsavgifter. Kommunens befolkningsprognos från april 2025 används som underlag. Det kommunala skatteunderlaget utgörs av beskattningsbar förvärvsinkomst för fysiska personer. Nominellt har de senaste skatteunderlagsprognoserna visat en god tillväxt av skatteunderlaget i kronor räknat. Den höga prisökningstakten urholkar dock kommunens köpkraft och den reala tillväxten i skatteunderlaget för 2026 förväntas därför bli negativ för andra året i rad. Det innebär att kommunens ökade skatteintäkter i teorin inte räcker för att täcka de ökade kostnaderna. För att få resurserna att räcka till arbetar Vetlanda kommun aktivt med effektiviseringar, innovation och prioriteringar.

Skatteintäkter	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Egna skatteintäkter	1 486 000	1 526 500	1 593 600	1 655 800
Kommunal fastighetsskatt	77 200	77 600	77 600	77 600
Kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	558 500	582 500	593 900	607 900
LSS-utjämning	8 700	4 100	4 100	4 100
Summa	2 130 000	2 190 700	2 269 200	2 345 400

Statsbidrag

Den statliga budgeten för 2026 presenteras till hösten och kommer visa eventuella förändringar i budgeten för de statliga utgifterna, inklusive kommunernas tilldelning. I vårpropositionen som regeringen presenterade i april 2025 fanns det inga indikationer på nya generella statsbidrag till kommunerna 2026. Förutom de generella statsbidragen som nämns i tabellen ovan, finns det riktade statsbidrag som kommunen kan ansöka om. Dessa riktade statsbidrag är osäkra eftersom de ofta beslutas från år till år och vanligtvis kräver en motprestation, vilket innebär en motsvarande kostnad för kommunen.

De största riktade statsbidragen för Vetlanda kommun 2025

Riktade statsbidrag	Belopp, tkr	Nämnd
Stärkt kunskapsutveckling	25 000	Barn- och utbildningsnämnden
Kvalitetshöjande åtgärder i förskolan	8 000	Barn- och utbildningsnämnden
Läraryftet	5 000	Barn- och utbildningsnämnden
Kunskapsbaserad socialtjänst*	1 700	Socialnämnden
Drogförebyggande arbete	900	Socialnämnden
Bostad först, hemlöshetsstrategi	500	Socialnämnden
Säkerställa en god vård och omsorg för äldre	13 500	Vård- och omsorgsnämnden
Nära vård	6 000	Vård- och omsorgsnämnden
Äldreomsorgslyftet	5 700	Vård- och omsorgsnämnden
Kunskapsbaserad socialtjänst*	1 400	Vård- och omsorgsnämnden
Habilitering ersättning	1 100	Vård- och omsorgsnämnden

*Totalt 3 100 tkr, fördelas mellan socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden

LSS-utjämning

LSS-utjämningen syftar till att utjämna skillnader i kommunernas kostnader för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Den preliminära utjämningen för 2026 baseras på inrapporterade insatser per 1 oktober 2024 och preliminära ekonomiska uppgifter från räkenskapsammandraget. Enligt SKR:s senaste prognos beräknas nettokostnaderna inom LSS-verksamheten öka med 5,3 procent under 2024, vilket påverkar 2025 års utjämning. Detta innebär att både bidrag och avgifter ökar i motsvarande grad. För 2026 förväntas en fortsatt kostnadsökning.

LSS-bidraget för Vetlanda kommun enligt SKR:s prognos på 8 700 tkr för 2025. Förutsättningarna för budget 2026 och plan 2027-2028 är 4 100 tkr per år. Denna förändring beror på att andra kommuner

har ökat sina kostnader mer än Vetlanda. Nästa prognos publiceras av Statistiska centralbyrån (SCB) den 18 juni 2025.

Löneöversyn och pensioner

Avtalsrörelsen för 2025 innebär en löneökning på 6,4 procent över de kommande två åren, 2025 3,4 procent och 2026 3,0 procent. Beräkning för löneöversynen i budgetförutsättningar är 2026 för 3,0 procent, 2027 för 3,5 procent och 3,5 procent för 2028.

För 2026 förväntas kommunens pensionskostnad minska. Detta beror på gymnasieskolans verksamhetsövergång till Höglandsförbundet vid årsskiftet. Utan denna övergång hade pensionskostnaderna ökat något. Detta beror på att inflationstakten mätt i KPI (konsumentprisindex) förväntas fortsätta avta, vilket påverkar prisbasbeloppet som fastställs i juni 2025. Prisbasbeloppet påverkar pensionsunderlaget eftersom historiska löner justeras med det. Det påverkar även de faktiska pensionsutbetalningarna som blir högre.

Prisutveckling

Prisutvecklingen mätt i KPIF¹ var i april 2025 2,6 procent. SKR prognostiserar att KPIF blir i genomsnitt 1,8 procent 2026, ökar något till 1,9 procent 2027 och når Riksbankens mål på 2 procent 2028.

I förslaget till resultatbudget för 2026–2028 är kostnadsökningen för köp av varor och tjänster uppräknat med 0,7 procent baserat på det ekonomiska utrymmet. Därmed behöver nämnderna fortsätta att utveckla och anpassa verksamheten för att säkerställa god ekonomisk hushållning.

Ärenden som hänvisats till budgetberedningen

Nedanstående ärenden har hänvisats till budgetberedningen att ta ställning till:

Föreningsbidrag pensionärsföreningar (2024-01-05 §6, KLF2023/383)

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i januari 2024 att frågan om bidrag till pensionärsföreningar hänvisades till budgetberedningen.

- Förslag till beslut: Kommunstyrelsen föreslår att införa bidrag till pensionärsföreningar i Vetlanda kommun från och med 2026. Bidraget hanteras av kommunstyrelse i detaljbudgeten. I majoritetens budgetförslag inkluderar 50 000 kronor per år att fördela mellan pensionärsföreningarna.

Landsbygdsinvesteringar 2026 (2024-12-04 §154, KLF 2023/365)

Kommunstyrelsen beslutade i december 2024 om finansiering av landsbygdsinvesteringar 2025. I ärendet finns förslag om att 118 250 kronor från 2025 läggs till 2026 års budget för landsbygdsinvesteringar, vilket hänvisades till budgetberedningen.

- Förslag till beslut: Kommunstyrelsen avslår att kvarvarande medel om 118 250 kronor från 2025 läggs till 2026 års budget för landsbygdsinvesteringar.

Motion om skötbord (2024-12-18 §180, KLF 2023/403)

Kommunfullmäktige beslutade i december 2024 att motionen bifalls och hänvisade ärendet till budgetberedningen för finansiering av investering och löpande drift.

¹ Konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) är ett mått på underliggande inflation och syftar till att ta bort effekten av förändrade räntesatser från KPI.

- Förslag till beslut: Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att finansiering av investering och löpande drift av skötbord hanteras av tekniska nämnden inom ramen för deras prioritering i detaljbudgeten.

Digital fixare (2025-02-05 §5, KLF2024/346)

Kommunstyrelsen beslutade i februari 2025 att bevilja vård- och omsorgsnämnden medel till digital fixare med 275 000 kronor. Finansieringen för 2026 hänvisades till budgetberedningen.

- Förslag till beslut: Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att finansiering av digital fixare hanteras av vård- och omsorgsnämnden inom ramen för deras prioriteringar i detaljbudgeten.

Förlängning av SiKT (2025-02-05 §2, KLF 2023/300)

Kommunstyrelsen beslutade i februari 2025 att frågan om långsiktig finansiering hänvisades till budgetberedningen. Budgetberedningen behöver mer underlag i ärendet.

- Förslag till beslut: Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att återkomma med beslutsunderlag.

Majoritetens resultatbudget 2026–2028

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
NETTOKOSTNADER	-2 010 750	-2 080 000	-2 149 800
- kapitaltjänst			
VERKSAMHETENS EXTERNA NETTOKOSTNADER	-2 010 750	-2 080 000	-2 149 800
Pensionsutbetalningar löpande	-42 500	-41 400	-40 400
Pensioner individuell del	-85 900	-90 000	-93 600
Finansiell kostnad pensioner	-200	-300	-400
Pensionsförsäkringsavgifter	-4 500	-7 400	-10 100
Internfinansiering genom PO-pålägg (från förvaltningarna)	93 100	95 500	98 000
Summa pensioner	-40 000	-43 600	-46 500
Finansiella kostnader	-16 050	-17 900	-18 000
Utdelning bolagskoncernen	0	0	0
Finansiella intäkter	16 400	16 200	16 000
Finansnetto	350	-1 700	-2 000
Avskrivningar	-96 500	-98 500	-100 200
Skatter och statsbidrag			
Skatteintäkter	1 526 500	1 593 600	1 655 800
Kommunal fastighetsavgift	77 600	77 600	77 600
Inkomstutjämning	450 400	476 000	499 400
Kostnadsutjämning	68 100	69 600	71 300
Regleringsbidrag	64 000	48 300	37 200
Strukturbidrag	0	0	0
LSS utjämningssystem	4 100	4 100	4 100
Summa skatter och bidrag	2 190 700	2 269 200	2 345 400
FINANSFÖRVALTNINGEN TOTALT	2 054 550	2 125 400	2 196 700
ÅRETS RESULTAT	43 800	45 400	46 900

Skatteintäkter är beräknade utifrån följande invånarantal:

Kommunal skattesats

Resultat: överskottet i relation till skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Intäkts- och kostnadsökningar

Skatt +/- 0,10 kr innebär cirka +/- 6,8 mnkr

Löneutfall +/- 0,1 procent innebär cirka +/- 1,2 mnkr

Invånarantal +/- 100 personer innebär cirka +/- 6,8 mnkr

27 500 27 500 27 500

22,01 22,01 22,01

2,0 % 2,0 % 2,0 %

0,7 % 0,7 % 0,7 %

Majoritetens driftramar 2026–2028

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nämnder och förbund			
Kommunfullmäktige	2 019	2 019	2 019
Kommunrevisionen	1 708	1 708	1 708
Valnämnden	400	0	0
Kommunstyrelsen	209 031	205 385	205 385
<i>varav utvecklingsreserv*</i>	12 600	8 900	8 900
Högländets överförmyndarnämnd	4 117	4 117	4 117
Högländets räddningstjänstförbund	43 428	43 428	43 428
Högländsförbundet	5 852	5 852	5 852
Kultur- och fritidsnämnden	40 295	40 295	40 295
Tekniska nämnden	167 652	168 052	169 252
Barn- och utbildningsnämnden	715 733	715 733	715 733
Vård- och omsorgsnämnden	609 909	617 409	617 409
Socialnämnden	149 168	150 668	151 828
Miljö- och byggnämnden	6 719	6 719	6 719
Summa	1 956 031	1 961 385	1 963 745
Löneökningar, centralt utrymme	54 719	115 290	179 405
Kostnadsökningar	Fördelad ovan	3 325	6 650
Summa driftram	2 010 750	2 080 000	2 149 800

* Utvecklingsreserven som tidigare fanns hos kommunfullmäktige (926 tkr) ingår nu i kommunstyrelsens utvecklingsreserv.

Majoritetens prioritering av driftramar 2026–2028

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nämnder och förbund			
Kommunfullmäktige			
Utvecklingsreserv kommunfullmäktige	-926		
Kommunrevisionen	90		
Valnämnden	400	-400	
Kommunstyrelsen	-2 818	54	
Utvecklingsreserv kommunstyrelsen	12 600	-3 700	
Högländets överförmyndarnämnd	188		
Högländets räddningstjänstförbund	756		
Högländsförbundet			
Kultur- och fritidsnämnden	-150		
Tekniska nämnden	3 100	400	1 200
Barn- och utbildningsnämnden	2 950		
Vård- och omsorgsnämnden	8 200	7 500	
Socialnämnden	1 200	1 500	1 160
Miljö- och byggnämnden			
Avgår minskat behov, löneöversyn 2025	-8 000		
Summa	17 590	5 354	2 360

Majoritetens investeringsplan 2026–2030

Investeringsbudget 2026 och plan 2027–2030

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Totalt 2026-2030
Kommunkansliet	255	255	255			765
Ekonomikontoret						
HR-kontoret	700					700
Överförmyndarenheten						
Kommunikations- och utvecklingsavd						
Måltidsservice	1 055	830	485	455	50	2 875
Kommunstyrelsen	2 010	1 085	740	455	50	4 340
Utredningar investeringsbehov (beslut KS)	500	500	500	500	500	2 500
Inventarier, bilar och maskiner	2 000	2 000	2 000	3 000	3 000	12 000
Mindre investeringar fastighet, verksamhetsanpassningar	25 000	25 500	26 100	26 600	27 200	130 400
Kultur- och fritidsfastigheter	29 700	26 450	26 000	18 000	111 000	211 150
Skolfastigheter	12 800					12 800
Förvaltningsfastigheter	300					300
Vård- och omsorgsfastigheter	16 900	17 500	21 500	53 000	53 000	161 900
Gator, parker och torg	24 500	24 000	24 500	25 000	28 000	126 000
Exploatering	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	90 000
Tekniska nämnden	129 700	113 950	118 600	144 100	240 700	747 050
Kultur- och fritidsnämnden	705	680	705	680	705	3 475
Barn- och utbildningsnämnden	7 600	8 000	5 000	4 500	4 500	29 600
Vård- och omsorgsnämnden	2 550	4 850	1 750	2 050	3 400	14 600
Socialnämnden	150	150	150	150	150	750
Miljö- och byggnämnden	50	50	50	50	50	250
Summa	142 765	128 765	126 995	151 985	249 555	800 065

Majoritetens finansieringsbudget 2026–2028

Tusentals kronor (tkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILLFÖRDA MEDEL			
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto + avskrivningar	140 300	140 900	147 100
Slutavräkning kommunalskatt *)	3 000	4 400	
Exploateringsförsäljning	5 000	5 000	5 000
Nyupplåning			
SUMMA	148 300	153 300	152 100
ANVÄNDA MEDEL			
Nettoinvesteringar	142 765	128 765	126 995
Amorteringar	5 535	24 535	25 105
SUMMA	148 300	153 300	152 100

*) Slutavräkning kommunalskatt avser inkomståret två år före aktuellt budgetår, enligt senaste skatteprognos

Kommunfullmäktige

Oppositionsförslag (S, KD, C) till Mål och budget 2026–2028 samt investeringsplan 2026–2030

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna och besluta enligt följande förslag till Mål och budget 2026 och plan 2027-2028 samt investeringsplan 2026–2030:

1. Kommunfullmäktiges verksamhetsmål fastställs enligt nuvarande mål: 30 000 invånare år 2035, service i toppklass, hållbarhet i alla led samt nytänkande och livslångt lärande.
2. Kommunfullmäktiges finansiella mål fastställs enligt KSAU:s förslag.
3. De ekonomiska ramarna är styrande och budgetdisciplin gäller i alla lägen.
4. Skattesatsen för 2026 fastställs till 22,01 kronor.
5. Nämndernas driftramar 2026 enligt förslag, externa nettokostnader 2 009 250 tkr.
6. Nämndernas driftramar justeras efter att slutlig löneöversyn för 2025 respektive 2026 är klara.
7. Låneram för nyupplåning 2026 fastställs till 75 miljoner kronor. Befintliga lån får omsättas enligt delegationsordning.
8. Investeringsplan 2026–2030 enligt sammanställning. För 2026 uppgår investeringsbudgeten enligt förslag till 180 565 tkr.
9. Uppdra åt nämnderna, att senast till fullmäktiges novembersammanträde, anmäla eventuella avgifts- och taxeförändringar.
10. Anslag till Höglandets räddningstjänstförbund fastställs för 2026 till 43 428 tkr.
Anslaget kan komma att justeras efter Nässjö kommuns motsvarande budgetbeslut.
11. Anslag till Höglandsförbundet för 2026 fastställs till 5 852 tkr.
Anslaget kan komma att justeras efter budgetsamråd.
12. Kommunrevisionens driftram för 2026 fastställs till 1 711 tkr (beredd av fullmäktiges presidie).
13. Utvecklingsreserv till kommunstyrelsen fastställs till 2 500 tkr för 2026.
14. Bibehålla borgensavgift för koncernens bolag på 0,4 procent för 2026.
15. Bibehålla inriktningen att Njudung Energi Vetlanda AB fortsatt ska arbeta med bredbandsutbyggnad i icke-kommersiella områden i nivå 2 miljoner kronor per år.
16. Nämndernas detaljbudget delges kommunfullmäktige i december 2025.
17. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att arbeta fram, presentera, genomföra och utvärdera handlingsplan för ökad målfyllnelse i åk 6 och åk 9.
18. Kommunstyrelsens arbetsutskott får i uppdrag att initiera dialog för att fortsätta utveckla Hitech till tydlig mötesplats för utbildning, näringsliv samt invånare i kommun och län.

19. Tekniska nämnden får förnyat uppdrag att aktivt arbeta med fastighets- och markförvärv och exploatering för att åstadkomma fortsatt framdrift i dessa frågor. Kostnader utöver budget för fastighetsförvärv och exploatering finansieras av kommunens kassaflöde.

Ärenden hänvisade till budgetberedningen

20. **Föreningsbidrag pensionärsföreningar** (2024-01-15 §6, KLF2023/383):
Kommunstyrelsen föreslår att avsätta 50 000 kronor vardera till pensionärsrådet, funktionshinderrådet samt ungdomsrådet för 2026, totalt 150 000 kronor. Bidraget ska ge råden möjlighet att arbeta vidare med mötesplatser för dialog inom sina respektive ansvarsområden. Beloppet ska täcka kostnader för respektive råd. Bidragen hanteras av kommunstyrelsen i detaljbudgeten.
21. **Landsbygdsinvesteringar 2026** (2024-12-04 §154, KLF 2023/365):
Kommunstyrelsen avslår att kvarvarande medel om 118 250 kronor från 2025 läggs till 2026 års budget för landsbygdsinvesteringar.
22. **Motion om skötbord** (2024-12-18 §180, KLF 2023/403):
Kommunstyrelsen föreslår tekniska nämnden att utrusta minst en toalett per kommunal offentlig idrotts- och kulturanläggning, samt eventuella andra anläggning där publik och allmänhet tas emot, med skötbord. Finansiering av investering och löpande hanteras av tekniska nämnden i detaljbudgeten.
23. **Digital fixare** (2025-02-05 §5, KLF2024/346):
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att finansiering av digital fixare hanteras av vård- och omsorgsnämnden inom ramen för deras prioriteringar i detaljbudgeten.
24. **Förlängning av SiKT** (2025-02-05 §2, KLF 2023/300):
Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att återkomma med beslutsunderlag.

Oppositionens resultatbudget 2026–2028

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
NETTOKOSTNADER	-2 009 250	-2 076 300	-2 142 700
- kapitaltjänst			
VERKSAMHETENS EXTERNA NETTOKOSTNADER	-2 009 250	-2 076 300	-2 142 700
Pensionsutbetalningar löpande	-42 500	-41 400	-40 400
Pensioner individuell del	-85 900	-90 000	-93 600
Finansiell kostnad pensioner	-200	-300	-400
Pensionsförsäkringsavgifter	-4 500	-7 400	-10 100
Internfinansiering genom PO-pålägg (från förvaltningarna)	93 100	95 500	98 000
Summa pensioner	-40 000	-43 600	-46 500
Finansiella kostnader	-17 050	-19 700	-21 300
Utdelning bolagskoncernen			
Finansiella intäkter	16 400	16 200	16 000
Finansnetto	-650	-3 500	-5 300
Avskrivningar	-97 000	-100 400	-104 000
Skatter och statsbidrag			
Skatteintäkter	1 526 500	1 593 600	1 655 800
Kommunal fastighetsavgift	77 600	77 600	77 600
Inkomstutjämning	450 400	476 000	499 400
Kostnadsutjämning	68 100	69 600	71 300
Regleringsbidrag	64 000	48 300	37 200
Strukturbidrag	0	0	0
LSS Utjämningsystem	4 100	4 100	4 100
Summa skatter och bidrag	2 190 700	2 269 200	2 345 400
FINANSFÖRVALTNINGEN TOTALT	2 052 950	2 120 900	2 188 700
ÅRETS RESULTAT	43 800	45 400	46 900

Skatteintäkter är beräknade utifrån följande invånarantal:

Kommunal skattesats

Resultat: överskottet i relation till skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Intäkts- och kostnadsökningar

Skatt +/- 0,10 kr innebär cirka +/- 6,8 mnkr

Löneutfall +/- 0,1 procent innebär cirka +/- 1,2 mnkr

Invånarantal +/- 100 personer innebär cirka +/- 6,8 mnkr

27 500

22,01

2,0 %

1,0 %

27 500

22,01

2,0 %

1,0 %

27 500

22,01

2,0 %

1,0 %

Oppositionens driftramar 2026–2028

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nämnder och förbund			
Kommunfullmäktige	2 022	2 022	2 022
Kommunrevisionen	1 711	1 711	1 711
Valnämnden	400		
Kommunstyrelsen	201 210	201 210	201 210
<i>varav utvecklingsreserv*</i>	2 500	2 500	2 500
Högländets överförmyndarnämnd	4 117	4 117	4 117
Högländets räddningstjänstförbund	43 428	43 428	43 428
Högländsförbundet	5 852	5 852	5 852
Kultur- och fritidsnämnden	40 840	40 840	40 840
Tekniska nämnden	167 875	168 275	169 975
Barn- och utbildningsnämnden	718 575	721 075	721 075
Vård- och omsorgsnämnden	611 633	638 213	638 843
Socialnämnden	150 164	153 219	154 884
Miljö- och byggnämnden	6 704	6 704	6 704
Ospecificerat sparbetning		-30 418	-36 891
Summa	1 954 531	1 956 248	1 953 770
Löneökningar, centralt utrymme	54 719	115 290	179 405
Kostnadsökningar	Fördelad ovan	4 762	9 525
Summa ram	2 009 250	2 076 300	2 142 700

* Utvecklingsreserven som tidigare fanns hos kommunfullmäktige (926 tkr) ingår nu i kommunstyrelsens utvecklingsreserv.

Oppositionens prioriteringar av driftramar 2026–2028

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nämnder och förbund			
Kommunfullmäktige			
Utvecklingsreserv kommunfullmäktige	-929		
Kommunrevisionen	90		
Valnämnden	400	-400	
Kommunstyrelsen	-606		
Utvecklingsreserv kommunstyrelsen	2 500		
Högländets överförmyndarnämnd	188		
Högländets räddningstjänstförbund	756		
Högländsförbundet			
Kultur- och fritidsnämnden	350		
Tekniska nämnden	3 100	400	1 700
Barn- och utbildningsnämnden	5 250	2 500	
Vård- och omsorgsnämnden	9 732	26 580	630
Socialnämnden	2 000	3 055	1 665
Miljö- och byggnämnden			
Avgår minskat behov, löneöversyn 2025	-8 000		
Ospecificerat sparbetning		-30 418	-6 473
Summa	14 831	1 717	-2 478

Oppositionens investeringsplan 2026–2030

Investeringsbudget 2026 och plan 2027–2030

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Totalt 2026-2030
Kommunkansliet	255	255	255			765
Ekonomikontoret						
HR-kontoret	700					700
Överförmyndarenheten						
Kommunikations- och utvecklingsavd						
Måltidsservice	1 055	830	485	455	50	2 875
Kommunstyrelsen	2 010	1 085	740	455	50	4 340
Utredningar investeringsbehov (beslut KS)	500	500	500	500	500	2 500
Inventarier, bilar och maskiner	6 000	6 000	6 000	6 500	6 500	31 000
Mindre investeringar fastighet, verksamhetsanpassningar	25 000	25 500	26 100	26 600	27 200	130 400
Kultur- och fritidsfastigheter	47 700	45 000	111 000	161 000	7 000	371 700
Skolfastigheter	12 800					12 800
Förvaltningsfastigheter	13 600					13 600
Vård- och omsorgsfastigheter	27 900	22 500	41 500	53 000	53 000	197 900
Gator, parker och torg	25 500	26 000	26 500	27 000	28 500	133 500
Exploatering	8 500	8 500	8 500	8 500	8 500	42 500
Tekniska nämnden	167 500	134 000	220 100	283 100	131 200	935 900
Kultur- och fritidsnämnden	705	680	705	680	705	3 475
Barn- och utbildningsnämnden	7 600	8 000	5 000	4 500	4 500	29 600
Vård- och omsorgsnämnden	2 550	4 850	1 750	2 050	3 400	14 600
Socialnämnden	150	150	150	150	150	750
Miljö- och byggnämnden	50	50	50	50	50	250
Summa	180 565	148 815	228 495	290 985	140 055	988 915

Oppositionens finansieringsbudget 2026–2028

Tusentals kronor, tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILLFÖRDA MEDEL			
Resultat efter skatteinntægter och finansnetto + avskrivninger	140 800	145 800	150 900
Slutavräkning kommunalskatt *)	3 000	4 400	
Exploateringsförsäljning	5 000	5 000	5 000
Nyupplåning	31 765		72 595
SUMMA	180 565	155 200	228 495
ANVÄNDA MEDEL			
Nettoinvesteringar	180 565	148 815	228 495
Amorteringar		6 385	
SUMMA	180 565	155 200	228 495

*) Slutavräkning kommunalskatt avser inkomståret två år före aktuellt budgetår, enligt senaste skatteprognos